

בעניני ל"ג בעומר ועוד - שיעור 759

I. ביום ל"ג בעומר מרבים קצת בשמחה (ת"ג - ז) מכמה טעמים

- (א) שפסקו תלמידי רבי עקיבא למות באותו יום
 (ב) שביום זה הוא הילולא דרבי שמעון בן יוחאי שבו נסתלק וגילה בו סודות התורה
 (ג) שבו ביום הסמיך רבי עקיבא חמשה תלמידים וכיניהם רשב"י והם לא מתו כשאר תלמידי רבי עקיבא
 (ד) ועוד זכר לְמֶן שבו ביום התחיל לרדת לבני ישראל היוצאים ממצרים (שו"ת חת"ס י"ד רל"ג)

II. דיני ל"ג בעומר

- (א) בל"ג בעומר מותר לְאָבֵל תוך י"ב חודש להשתתף בסעודה הנערכת לכבוד היום גם כשירות ותשבחות אך לא בשמיעת כלי זמר אכן בארץ ישראל ובפרט במירון שמנהג קדום לשמוח בתופים ובמחולות וכלי זמר יש להתיר לאבל להיות שם אך לא ישתתף במחולות (נטעי גבריאל דף רע"ג)
 (ב) מנהג ישראל ביום זה לעלות למירון ויתנהגו באימה ויראה בקדושה וטהרה כראוי למקום קדוש זה ומרחקו מקלות ראש וכדומה
 (ג) היו מגדולי ישראל שהרשו לתלמידי ישיבותיהם לעלות למירון ביום ל"ג בעומר והיו מהם שמנעו זאת משום ביטול תורה דהרי יש לך את הרשב"י בגמרא (נטעי גבריאל דף רע"ו) וילמד ביום זה מאמרי רשב"י וישמח במקומו
 (ד) צריך ליזהר בליל ל"ג בעומר מבין השמשות והלאה שלא יאמר היום ל"ג בעומר עד שיספור כברכה ואם אמר יחזור ויספור בלא ברכה

III. עוד דיני ל"ג בעומר

- (א) אין להסתפר עד ל"ג בעצמו ולא מבערב אמנם עיין בשע"ת (ת"ג - ז) דהך מבערב פירושו היום שלפניו כמו ערב שבת אבל הלילה של ל"ג בעומר פשיטא דלילו כיומו דהיינו מקצת הלילה ככל היום וכ"כ הבאר היטב דלאותן הנוהגין שלא לומר תחנון במנחה ל"ב הוא הדין דמותר להסתפר דהא בהא תליא ומקצת היום ככולו נאמר ג"כ במקצת הלילה ועיין בספר בין פסח לשבועות (דף רל"ט)
 (ב) ועוד יש מחלוקת אם מקצת הלילה ככולו שדעת הרמב"ן בספר תורת האדם (חזילות ע:): דככולו ודעת המהר"ם מרוטנבורג שאין לומר מקצת הלילה ככולו וכן פסק השו"ע (י"ד ע"ה) והרדב"ז (ג - תקנ"ט) מתיר לימוד התורה ותשמיש המטה בליל ז' לאבילות משום דאנו אומרים מקצת הלילה ככולו במקום מצוה ומתירים ספק דרבנן אבל רחיצה אסור
 (ג) שמעתי דרב דוד פיינשטיין נוהג להסתפר קודם הערב מטעם הנ"ל ועוד טעם ואבאר
 (ד) הנוהג שלא להסתפר אחר ל"ג בעומר והתחיל להסתפר בל"ג בעומר לפני שקיעת החמה ושקעה החמה יכול לסיימה (ספר בין פסח לשבועות דף רמ"ו בשם החזו"א)
 (ה) יש מי שסובר שיכול אדם לנהוג כהאר"י שלא לספר את ראשו מפסח עד שבועות ואעפ"כ מותר לו לגלח את זקנו באותם ימי הספירה שאינו נוהג בהם מנהג אבילות (שם דף רמ"ג)
 (ו) לענין נישואין בליל ל"ג בעומר עיין במ"ב בשם האליהו רבה דלא ראיתי מקילין כי אם ביום ל"ג ולא בלילה שלפניו אמנם עיין בשו"ע הרב וחבריו שמקילין או דס"ל כפוסקים

שאינן אומרים תחנון במנחה שלפני ל"ג בעומר או משום מקצת הלילה ככולו וכ"כ האג"מ (ב - קנ"ט) דחומרם שלא לישא בליל ל"ג אינה מסתברת כלל דנישואין ודאי קילי מתספורת

ז) **לענין ריקודין** עיין בשו"ת מנחת אלעזר (ד - ס) דבמירון עושין סעודות וריקודין וכלי זמר ביום ההוא כהמנהג מכמה מאות שנים שם כנודע והנה עושים פה ג"כ סעודה בחוץ לארץ אמנם לעשות ריקודין בכלי זמר דוגמת הילולא ממש כמו שעושין במירון ולעשות זה בחו"ל ה"ז כזרות יחשב וכיוהרא כיון שזהו אינו נהוג פה במדינתנו רק לחתונה יש מקילין ויש חולקין (ספר בין פסח לשבועות דף שכ"ב) ואפשר שנהגו לעשותו בחוץ לארץ

ח) **אבל יכול להתפלל** לפני התיבה בל"ג בעומר (מ"ב תרע"ח - מ"ד)

ט) **מותר לשמוע כלי שיר לכבוד ל"ג בעומר** שהרי הוא יו"ט כידוע מהאריז"ל שרצון רבי שמעון בן יוחאי שישמחו ביום זה וה"ה ריקודים ומחולות של רשות

IV. מקור הענין האבילות בימי הספירה

עשרים וארבעה אלף תלמידים היו לו לרבי עקיבא וכולם מתו בזמן אחד מפני שלא נהגו כבוד זה בזה (יצמות ס"ג:) ומתו במיתת אסכרה דכל אחד דיבר לשון הרע על חבירו (גמרא ומהרש"א ע"ס) ועיין באבות (פ"ג - מט"ו) יהי כבוד חבירך חביב עליך כשלך וכבוד חבירך כמורא רבך ומורא רבך כמורא שמים (ע"ד - מט"ו) והם לא נהגו כן והבריות אומרות אוי למי שלמד תורה (ספר בין פסח לשבועות דף רט"ז) ולכן נוהגים כמה דיני אבילות בימים אלו

V. **לתרין הקושיא** דלמה לא נהוג כבוד זה לזה וגם למה לא עשו תשובה בשעת המגפה ועיין בטעמי המנהגים (דף ה"ח) דרב שמעון בן יוחאי היה התלמיד האחרון שמת וצע"ג על כל זה

שמעתי מרב מנשה קליין פירוש נפלא בשם הרב מצעהלים זצ"ל עיין בפסחים (כ"ג:) דשמעון העמסוני פירש מלדרוש כל אתין שבתורה משום שלא היה יכול לדרוש "לא תה' אלוך תירא" (ז"ק מ"ח:) עד שבא רבי עקיבא ודרש "את" לרבות תלמידי חכמים ובא רק אחר פטירת תלמידיו דשיטת רבי עקיבא קודם פטירתן היה דאין ת"ח חייב ליתן כבוד זה לזה והכלל גדול דואהבת לרעך כמוך הוא דת"ח צריך ליתן כבוד לסתם אדם שאינו כמוהו אבל אין ת"ח מחויב לנהוג כבוד זה לזה והוא למד זה לתלמידיו ולכן בעיניהם לא היו עושים שום עבירה ואינם צריכים שום תשובה ואחר פטירתם חזר רבי עקיבא ובא לדרוש "את" לרבות ת"ח דיראת ת"ח לת"ח כיראת ה' וזה לא כהמהרש"א ועין יוסף ועיון יעקב ועיין בעין יעקב (ע"ה)

VI. **הגדלות דרבי עקיבא** איך היה לו לרבי עקיבא כח להמשיך להגדיל תורה אחר פטירת תלמידיו שהלך לדרום ומצא שם ה' תלמידים והתחיל עוד פעם בימי זקניו להגדיל תורה בזמן שהיה שמש ושמעתי מאדם גדול דהמהות של רבי עקיבא וגדלתו היה בנה על הק"ו כמעשה הידוע בטיפת המים הנוטף על האבן הגדולה ולכן שייך הכל ובמקום שאדם רוצה לילך מוליכין אותו וכס"ד הכל שייך ולכן בעבודתו האחרונה של הרבצת התורה היה מצליח יותר מהעבודה הראשונה

VII. **למעשה** דיני הימי הספירה הם רק מנהגי ישראל והעיקר לתקן הבין אדם לחבירו וכדבר יום ביומו (דף נ"ח:) כתב הטעם שמתו בזמן הזה דוקא אולי מפני שבמתן תורה כתיב ויחן שם ישראל ופרש"י כאיש אחד בלב אחד והם שלא נהגו כבוד זה לזה נענשו שלא זכו להישאר בחיים עד יום קבלת התורה בעצרת (בפל"ש דף רט"ז) ועיין בכף החיים (ת"ג - ה) שכתב "שכל זה שעושים זכר כדי להתרחק מהשנאה ומהקנאה ומהתאוה ומהגאווה ומהכבוד ולקנות מדת האהבה והענוה והשלום . . . ולהזהיר מאוד בענין אהבת החברים העוסקים בתורה ביחד" ועיין במשנת רב אהרן מאמרים ושיחות מוסר (דף י"ג)

נפסם לעלוני נשאות אבי אורי' ר' אליעזר ליפא ב"ר יעקב ארז' ע"ה אלא אורתי' באשה רחל ב"ר גרשון חנוך הענין הכפן ע"ה
ועלוני נשאת אחי' היקר ר' איסר זאב ב"ר אליעזר ליפא ע"ה